

ศักยภาพของนักการศึกษาในอนาคต: การเสริมสร้างฝึกประสบการณ์ปฏิบัติการสอน The Potential of Future Educators: Enhancing Teaching Practice Experience

พระมหาจิรายุทธ ปโยโค (มูละชีวะ)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ

Phramaha Jirayuth Payako (Murachiwa)

Mahamakut Buddhist University Yasothon Buddhist Collage

Email: worachet.th@mbu.ac.th

วันที่รับบทความ: 8 ธันวาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 18 ธันวาคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ: 19 ธันวาคม 2566

Received: December 8, 2023; Revised: December 18, 2023; Accepted: December 19, 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้ต้องการสะท้อนถึงบริบทของวิกฤตโลก วิกฤตสังคม และวิกฤตมนุษยชาติในโลกที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากอิทธิพลและความเป็นพลวัตจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั่วโลกผ่านกระแสโลกาภิวัตน์และกระแสการพัฒนาเทคโนโลยีส่งผลให้เกิดการตื่นตัวและปรับตัวกันอย่างกว้างขวางจากปรากฏการณ์ในโลกสมัยใหม่ที่เรียกกันว่า “VUCA” การพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นความท้าทายที่สำคัญในการนำทางโลกปัจจุบันและอนาคต บุคลากรทางการศึกษาต้องเผชิญกับงานที่ท้าทายในการพัฒนาวิธีการเรียนการสอนที่ปลูกฝังให้บุคคลสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่ไม่คาดคิดได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาระบบการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ และกำหนดบทบาทใหม่ซึ่งไม่ได้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้เพียงแห่งเดียวอีกต่อไป การเรียนรู้ด้วยตนเองและภูมิปัญญาที่เกิดจากภายในผู้เรียนเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับแต่ละบุคคลในทุกยุคสมัย ทางออกและทางรอดของการศึกษาไทยในอนาคตของการเรียนรู้ต้องเปลี่ยนแปลงเพื่อรับมือกับวิกฤติการณ์ของโลกปัจจุบันและอนาคตอันใกล้มีสามแนวทางหลักด้วยกัน แนวทางแรกคือการเรียนรู้ในองค์กรรวม แนวทางที่สองคือการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง และแนวทางที่สามคือการเรียนรู้ร่วมกันเป็นเครือข่าย วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ซึ่งศาสตร์อันเป็นองค์ความรู้ของวิชาชีพนั้นสามารถเรียนรู้จากหลักสูตรและสื่อต่าง ๆ ได้ ส่วนศิลป์ของวิชาชีพครูเป็นการนำศาสตร์สู่การปฏิบัติ ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องใช้ทักษะในการปฏิบัติจึงจะทำให้การสอนของครูเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การผลิตบัณฑิตครูเป็นการผลิตผู้ที่จะออกไปประกอบวิชาชีพ หลักสูตรการผลิตครูได้บรรจุส่วนของศาสตร์ของวิชาชีพและศิลป์การสอนไว้ในหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพที่กระทรวงศึกษาธิการและประกาศการรับรองปริญญาของคุรุสภาได้กำหนดไว้ ซึ่งสถาบันการผลิตบัณฑิตครูต่างให้ความสำคัญในการจัดหลักสูตรให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติตั้งแต่ชั้นปีแรก ๆ จนถึงชั้นปีสุดท้าย โดยให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไม่น้อยกว่า 1 ปี และมีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพก่อนฝึกปฏิบัติการสอน กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการผลิตบัณฑิตครูที่มีคุณภาพและส่งผลต่อคุณภาพคน คุณภาพการศึกษาของประเทศ

คำสำคัญ : การเสริมสร้างฝึกประสบการณ์ปฏิบัติการสอน; ศักยภาพ; อนาคตภาพการศึกษา

Abstract

This article aims to reflect on the context of the global crisis, societal crises, and the humanitarian crisis in a complex and rapidly changing world. Influences and ubiquity from rapid global changes through the waves of globalization and the development of technology have led to widespread awareness and adaptability to unforeseen events in the modern world, often referred to as "VUCA" phenomena. The development of human resources is a crucial challenge in navigating the current and future world. Educational personnel must confront challenging tasks in developing teaching methods that instill adaptability to unforeseen changes. Therefore, it is imperative to develop various learning processes and redefine roles that no longer centralize learning into a single entity. Self-directed learning and internal wisdom are essential qualities for individuals in every era. The survival and future of Thai education in the face of global events require transformations to cope with the current and imminent crises. Three main strategies collectively contribute to this transformation. The first is holistic learning, the second is learning towards change, and the third is collaborative networked learning. Teaching is a profession that requires both science and art. The scientific aspect of the profession's knowledge can be acquired from various curricula and media. The art of the teaching profession involves translating this knowledge into practice. Teachers need practical skills to make their teaching effective. The production of teacher graduates involves incorporating the professional science and teaching art into the curriculum, as outlined by the standards of the Ministry of Education and the Teacher's Council. Institutions producing teacher graduates prioritize practical training from the early years to the final year of study. This includes a professional experience of no less than one year and practical experience before teaching practice. The process of professional experience for teacher students is a crucial component in producing high-quality graduates that positively impact the quality of education in the country.

Keywords: Enhancing Teaching Practice Experience; Potential; Educational Scenario

บทนำ

ความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของศตวรรษที่ 21 (disruption) ได้นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในขอบเขตของการศึกษาและสังคม ซึ่งส่งผลกระทบอย่างลึกซึ้งต่อมวลมนุษยชาติ ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ เราไม่สามารถมองข้ามปัญหาเร่งด่วนของความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม (environmental degradation) ความขัดแย้ง (conflict) และความท้าทายทางสังคม (social challenges) ซึ่งปัญหาเหล่านี้ขึ้นอยู่กับขอบเขตและส่งผลกระทบต่อทุกชีวิตบนโลก ดังที่ ประเวศ วะสี (2550) ได้สะท้อนมุมมองว่า ปัจจุบันนี้โลกกำลังเผชิญกับวิกฤตการณ์ใหญ่ 3 ประการ ได้แก่ วิกฤตโลก (world crisis) วิกฤตสังคม (social crisis) และวิกฤตมนุษยชาติ (humanity crisis) ในโลกที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (disruption) การใช้ชีวิตในปัจจุบันกลายเป็นงานที่น่ากังวล (a daunting task) การพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นความท้าทาย (challenge) ที่สำคัญในการนำทางโลกปัจจุบันและอนาคต ครู/อาจารย์/บุคลากรทางการศึกษาต้องเผชิญกับงานที่ท้าทายในการพัฒนาวิธีการเรียนการสอนที่ปลูกฝังให้บุคคลสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่ไม่คาดคิดได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ และกำหนดบทบาทของครู/อาจารย์ใหม่/บุคลากรทางการศึกษาซึ่งไม่ได้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้เพียงแห่งเดียวอีกต่อไป การเรียนรู้ด้วยตนเองและภูมิปัญญา (intellect) ที่เกิดจากภายในผู้เรียนเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับแต่ละบุคคลในทุกยุคสมัย การสร้างความตระหนักรู้ถึงความเชื่อมโยงกันของสรรพสิ่งถือเป็นวาระใหม่สำหรับมนุษยชาติ ซึ่งจะต้องยอมรับเพื่อเอาชนะวิกฤติต่าง ๆ และส่งเสริมเส้นทางสู่โลกาภิวัตน์ (globalization) ที่มีอารยธรรม (วิดิยา ปิตตังนาโพธิ์, 2555)

ในศตวรรษนี้แห่งยุคการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่รวดเร็ว (disruption) เราได้เห็นความรุนแรง (violence) และขนาดของวิกฤต (critical) ที่เพิ่มขึ้นอย่างน่าตกใจ ซึ่งก่อให้เกิดความท้าทายที่สำคัญต่อมวลมนุษยชาติซึ่งได้สอดคล้องกับวาทกรรม (discourse) ที่ ประเวศ วะสี ได้ระบุประเด็นวิกฤตที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้ ประการแรก โลภธรรมชาติดำรงทุกขุทธานเนื่องจากกิจกรรมของมนุษย์ที่ขับเคลื่อนด้วยความเห็นแก่ตัวและการบริโภคนิยม (selfishness and consumerism) ที่มีมากจนเกินไปจนนำไปสู่ภาวะโลกร้อนและกระบวนการหรือระบบการเปลี่ยนแปลงทางระบบนิเวศวิทยา (ecological change) ที่คาดเดาไม่ได้ ภัยพิบัติทางธรรมชาติจึงเกิดขึ้นบ่อยขึ้นทำให้เกิดความโกลาหล (chaos) และลดทอนความเป็นมนุษย์ (dehumanize) นักวิทยาศาสตร์ คาดการณ์ว่าการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญภายในสองทศวรรษข้างหน้าจะเป็นจุดเปลี่ยนของโลก ประการที่สอง วิกฤตทางสังคมมีลักษณะเฉพาะคือจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นและการแตกแยกของชุมชนตามมา ส่งผลให้เกิดช่องว่าง (gap) ที่กว้างขึ้นระหว่างคนรวยกับคนจน การแบ่งแยกนี้นำไปสู่ความขัดแย้งทางสังคมและบ่อนทำลาย ความเป็นอยู่และความสุขโดยรวม และสุดท้ายเกิดวิกฤตสุขภาพจิตซึ่งแรงกดดันเกินความคาดหมายส่งผลให้จิตใจไม่มั่นคงและเปราะบาง (fragile) พฤติกรรมของผู้คนได้รับอิทธิพลได้ง่ายและความสามารถในการรับมือกับความท้าทายก็ลดน้อยลง ดังนั้น เพื่อแก้ไขวิกฤติเหล่านี้ การส่งเสริมการพัฒนาที่

ยั่งยืน การลดการบริโภค และจัดลำดับความสำคัญของความเป็นอยู่ที่ดีของทั้งโลกธรรมชาติและสังคมเป็นสิ่งสำคัญ เราจะมุ่งมั่นเพื่ออนาคตที่ดีกว่าร่วมกันได้

ประเด็นการเปลี่ยนแปลงที่ท้าทายในอนาคต (the challenging changes in the future) ดังสะท้อนโดย ประเวศ วะสี (2550) และ วิทยา ปิตัตตนาโพธิ์ (2555) ชี้ให้เห็นว่า วิกฤตการณ์ที่เรากำลังประสบในศตวรรษนี้เริ่มชัดเจนและขยายตัวมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีผลกระทบในวงกว้างซึ่งทำให้ชีวิตของมวลมนุษยชาติยากขึ้น วิกฤตการณ์ที่เราสามารถสังเกตได้ในสามด้าน คือ วิกฤตโลก (world crisis) วิกฤตสังคม (social crisis) และวิกฤตด้านสุขภาพจิต (mental health crisis) โดยเน้นย้ำถึงความกดดันที่ต้องเผชิญเนื่องจากวิกฤตการณ์ดังกล่าว ความเสื่อมถอย (decline) และการเปลี่ยนแปลงที่ไม่คาดคิดซึ่งเป็นผลมาจากวิกฤตเหล่านี้นำไปสู่ความไม่มั่นคงทางจิตและสภาพจิตใจที่อ่อนแอ ทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนมากขึ้น วิกฤตการณ์ทั้งสามนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงความเสื่อมโทรมของทั้งโลกและมนุษยชาติที่ไม่สามารถแยกกันได้ การเปลี่ยนแปลงที่จำเป็นต้องมาจากความเข้าใจทั้งระบบ การปลูกฝังจิตสำนึก การรับรู้และกระบวนการคิดที่สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงบวกได้ ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรวมทักษะเหล่านี้เข้ากับระบบการศึกษาในทุกระดับหรือการเรียนรู้ตลอดชีวิต (lifelong learning) บทความนี้เน้นที่ปัญหาและทิศทางที่สามารถช่วยแก้ไขปัญหามาจากวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในศตวรรษนี้ โดยมุ่งเน้นที่สามด้านสำคัญคือ วิกฤตโลก (world crisis) วิกฤตสังคม (social crisis) และวิกฤตด้านสุขภาพจิต (mental health crisis) และการทำให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (lifelong learning) ในบริบทนี้ เนื้อหาสำคัญที่สรุปได้ดังนี้ ประเด็นที่หนึ่ง วิกฤตโลก (world crisis) ประกอบด้วย (1) การเชื่อมโยงระหว่างปัญหาทางสิ่งแวดล้อม การเผชิญหน้ากับภัยพิบัติและปัญหาทางเศรษฐกิจที่ทำให้โลกเป็นวิกฤต (2) การเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีตเพื่อป้องกันปัญหาในอนาคต และ (3) การสร้างแนวคิดและนโยบายที่เชื่อมโยงกันระหว่างประเทศ ประเด็นที่สอง วิกฤตสังคม (Social Crisis) ประกอบด้วย (1) การวิเคราะห์ปัญหาทางสังคม เช่น ความไม่เท่าเทียม การล้มละลายของครอบครัวและการทำให้คนหลายคนรู้สึกเหลือเชื่อ (2) การสร้างโอกาสและระบบสนับสนุนที่สามารถลดความไม่เสมอภาค และ (3) การสร้างมนุษยชาติที่มีสังคมที่แข็งแกร่งและเข้มแข็ง ประเด็นที่สาม ประกอบด้วย (1) วิกฤตด้านสุขภาพจิต (mental health crisis) (2) การเข้าใจถึงผลกระทบทางจิตใจจากวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้น (3) การส่งเสริมการเข้าใจและสนับสนุนสุขภาพจิตของบุคคล และ (4) การนำเสนอแนวทางและบริการทางจิตเพื่อช่วยเหลือบุคคลที่มีปัญหาทางจิต ประเด็นที่สี่ การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ประกอบด้วย (1) การทำให้การเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของทุกวันในชีวิต (2) การสนับสนุนการพัฒนาทักษะที่เป็นประโยชน์ทั้งในทางสากลและท้องถิ่น และ (3) การสร้างโอกาสในการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและเหมาะสมกับความต้องการของบุคคล ในทำนองเดียวกัน ความสำคัญของการรวมทักษะที่ช่วยในการแก้ไขปัญหาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมของบุคคลในการรับมือกับและปรับตัวต่อ

สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การปรับตัวและการพัฒนาทักษะนี้มีผลต่อความทนทานของบุคคล และสังคมที่ในขณะเดียวกันก็สามารถสร้างพื้นที่ที่เป็นสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นสำหรับทุกคน

ทางออกและทางรอดของการศึกษาไทยในอนาคต

การแก้ปัญหาและความอยู่รอดของการเรียนรู้จะต้องปรับให้เข้ากับวิกฤตโลก (world crisis) ในปัจจุบันและความท้าทายในอนาคตอันใกล้ มีแนวทางหลักสามประการใหญ่ ๆ ที่สังคมสามารถมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงนี้ได้ ได้แก่ การเรียนรู้แบบองค์รวม การเรียนรู้เชิงเปลี่ยนแปลง และการเรียนรู้ร่วมกันเป็นเครือข่าย แนวทางเหล่านี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของบุคคลและสังคม การเรียนรู้แบบองค์รวมมุ่งเน้นไปที่แนวทางการศึกษาที่ครอบคลุมและบูรณาการ โดยรับทราบถึงความเชื่อมโยงกันของสาขาวิชาต่าง ๆ และส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับโลกรอบตัวพวกเขา แนวทางนี้ตระหนักถึงความสำคัญของการเลี้ยงดูไม่เพียงแต่การเติบโตทางสติปัญญาเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความเป็นอยู่ที่ดีทางอารมณ์ สังคม และร่างกายด้วย เมื่อคำนึงถึงบุคคลทั้งหมด การเรียนรู้แบบองค์รวมมุ่งหวังที่จะปลูกฝังบุคคลที่สามารถนำทางและมีส่วนร่วมอย่างมีความหมายต่อสภาพแวดล้อมที่ซับซ้อนและไดนามิก (dynamics) ในทางกลับกัน การเรียนรู้เชิงเปลี่ยนแปลงเน้นการเปลี่ยนแปลงส่วนบุคคลและสังคมผ่านการไตร่ตรองอย่างมีวิจารณญาณและการตระหนักรู้ในตนเอง โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนตั้งคำถามกับสมมติฐาน ความเชื่อ และค่านิยมของตน และพัฒนามุมมองที่ครอบคลุมและเห็นอกเห็นใจมากขึ้น แนวทางนี้รับรู้ว่าการเรียนรู้ที่แท้จริงเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงกรอบความคิดและความสามารถในการปรับตัวและตอบสนองต่อความท้าทายที่เกิดขึ้นใหม่ ด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้แบบเปลี่ยนแปลง แต่ละบุคคลสามารถเป็นตัวแทนของการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในชุมชน องค์กร และสังคมของตนได้ สุดท้ายนี้ การเรียนรู้ร่วมกันแบบเครือข่ายหรือกลุ่มการเรียนรู้เน้นการทำงานร่วมกัน ความร่วมมือ และการสร้างความรู้ร่วมกัน ในแนวทางนี้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ร่วมกัน แลกเปลี่ยนมุมมองที่หลากหลาย และใช้ประโยชน์จากพลังของเครือข่ายและเทคโนโลยี แนวทางนี้รับรู้ว่าความรู้และความเชี่ยวชาญมีการกระจายระหว่างบุคคลและชุมชน และการเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคม ด้วยการส่งเสริมกลุ่มการเรียนรู้ แต่ละบุคคลจะสามารถใช้สติปัญญาโดยรวมและสร้างวิธีแก้ปัญหาเชิงนวัตกรรมสำหรับปัญหาที่ซับซ้อน โดยสรุป เพื่อจัดการกับวิกฤตโลกในปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับอนาคต การยอมรับการเรียนรู้แบบองค์รวม การเรียนรู้เชิงเปลี่ยนแปลง และการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญ ร่วมกันเป็นเครือข่าย แนวทางเหล่านี้เป็นรากฐานสำหรับบุคคลในการพัฒนาความเข้าใจที่ครอบคลุม ปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลง และทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการรวมแนวทางทั้งสามนี้เข้าด้วยกัน เราจะสามารถส่งเสริมระบบนิเวศการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและตอบสนองได้ดี วิติยา ปิตตังนาโพธิ์ (2555) สะท้อนมุมมองว่า ทางรอดของการเรียนรู้ต้องเปลี่ยนแปลงเพื่อรับมือกับวิกฤตการณ์ของโลกปัจจุบัน และอนาคตอันใกล้ ดังนี้

แนวทางแรก คือ การเรียนรู้แบบองค์รวมเน้นความเชื่อมโยงของทุกสิ่งและภาพรวมโดยการทำ ความเข้าใจว่าวิชาและแนวคิดเกี่ยวข้องกันอย่างไร ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ ความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นและความ ชาบซึ่งต่อโลกรอบตัวพวกเขา หากต้องการนำการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์นี้ไปใช้ในการศึกษามีสองแนวทางที่ แนะนำ ขั้นตอนแรก คือ การทบทวนหลักสูตรและวิธีการสอนที่มีอยู่เพื่อระบุช่องว่างหรือพื้นที่ (area) ที่ สามารถรวมแนวทางแบบองค์รวม (holistic) ได้มากขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ระบบการศึกษา ในปัจจุบันอย่างมีวิจารณญาณ (consideration) เพื่อดูว่าสามารถปรับปรุงจุดใดได้บ้าง การระบุโอกาสเหล่านี้ ช่วยให้นักการศึกษาสามารถเริ่มบูรณาการแนวทางแบบองค์รวมมากขึ้นในการสอนของตนได้ ขั้นตอนที่สอง คือ การเขียนหลักสูตรและวิธีการสอนใหม่เพื่อรวมแนวทางแบบองค์รวมมากขึ้น สิ่งนี้อาจเกี่ยวข้องกับการบูร ณาการวิชาและแนวคิดที่แตกต่างกัน การส่งเสริมการเรียนรู้แบบสหวิทยาการ และการสนับสนุนให้นักเรียน สร้างการเชื่อมโยงระหว่างความรู้ด้านต่าง ๆ การทำเช่นนี้ นักเรียนจะเห็นว่าวิชาและแนวคิดต่าง ๆ เชื่อมโยง กันอย่างไร ซึ่งนำไปสู่ความเข้าใจที่ครอบคลุมมากขึ้น โดยรวมแล้วการเปลี่ยนไปสู่การเรียนรู้แบบองค์รวมใน ด้านการศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนกรอบความคิดและความเต็มใจที่จะสำรวจแนวทางใหม่ ๆ การเปิดรับความ เชื่อมโยงของทุกสิ่งและการรับเอาจิตสำนึกแบบองค์รวมสามารถนำไปสู่ประสบการณ์การศึกษาที่สมบูรณ์และมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้นสำหรับ

แนวทางที่สอง คือ การเรียนรู้สู่ความเปลี่ยนแปลง (transformative learning) ดูเหมือนจะเป็นอีก ทางเลือกใหม่ที่ตอบสนองการปรับตัวให้เข้ากับสภาพความท้าทายในศตวรรษนี้ ประเวศ วะสี (2550) ชี้ให้เห็น ความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงความรู้สึนึกคิดใหม่เพื่อฝ่าวิกฤติการณ์ของมนุษยชาติในปัจจุบัน แนวคิด สำคัญของการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงคือเน้นการเรียนรู้ระบบคุณค่า (value system) สะท้อนการมองผ่าน ตนเอง (reflective learning) และเกิดการหยั่งรู้ความจริงของสรรพสิ่ง ซึ่งกระบวนทัศน์นี้ต้องเริ่มทั้งในระดับ บุคคลและปรับเปลี่ยนสู่ระดับองค์กรหรือชุมชน วิกฤติการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ย่อมต้องอาศัยการ ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ที่ต้องก้าวให้ทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลาอย่างเหมาะสม ณ สถานการณ์ในปัจจุบันจะเสนอการเปลี่ยนแปลงเป็นสองหลักการ หลักการแรก คือ การพัฒนากระบวนการ เรียนรู้ทางจิตวิญญาณ (spirit) มนุษย์สมัยปัจจุบันขาดจิตวิญญาณของความเป็นมนุษย์ ขาดความกตัญญูรู้คุณ ต่อธรรมชาติ ต่อผืนแผ่นดิน และการขาดจิตวิญญาณในการรับใช้สังคม (ชัยวัฒน์ ถิระพันธ์, 2542) การฟื้นฟู จิตวิญญาณเหล่านี้เป็นอีกแนวทางที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง การหวนคืนสู่สุนทรียภาพ (aesthetics) เป็น สุนทรียสัมพันธ์ (aesthetic) ที่เชื่อมโยงมนุษย์กับธรรมชาติผสมผสานความหมายเข้าด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ ประเวศ วะสี ที่ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาจิตวิญญาณของมนุษย์ตามสุนทรียภาพทั้ง 10 ด้าน เช่น ความงดงามของธรรมชาติ ความงดงามของศิลปะ ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านเห็นว่า “ศิลปะคือภาษาแรก ที่มนุษย์ใช้ในการสื่อสารกันตั้งแต่ก่อนกาล เป็นภาษาเดียวที่มนุษย์สามารถเข้าใจและสื่อความหมายถึงกันได้ โดยไม่ต้องอาศัยล่ามหรือนักแปลภาษา” (Art is the first language that humans use to communicate

with each other since ancient times. It is the only language that humans can understand and convey meaning to each other without the need for an interpreter) ความงามในงานหรือศิลปะในการทำงานสุนทรียภาพในองค์ความรู้ ความงามของจิตใจ ความงามทางวาจา ความงามจากการกระทำ ความงามในการเป็นชุมชน ความงามทางศาสนา และความงามในสติ สมาธิและปัญญา (the beauty in work or art in work, aesthetics in knowledge beauty of the mind Verbal beauty and beauty in action The beauty of being a community religious beauty and beauty in consciousness Concentration and wisdom) ดังนั้น การปรับกระบวนทัศน์ (paradigm) ในการเรียนรู้ที่เน้นการร่วมมือและการมีส่วนร่วม ความคิดเชิงแข่งขันต้องถูกแทนด้วยความร่วมมือเพื่อลดความเป็นตัวตน ลดความเห็นแก่ตัวเพื่อแบ่งปันและเรียนรู้ร่วมกัน และเพื่อสร้างจิตสำนึกร่วมกันเป็นทีม

แนวทางที่สาม คือ การสร้างเครือข่ายในการเรียนรู้ เป็นที่ชัดเจนว่าปัญหาและการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ซับซ้อนเหนือการควบคุมและยากเกินกว่าที่จะแก้ไขโดยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง การเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับภาวะการณปัจจุบันเป็นทีมดูจะเป็นพลังที่ขับเคลื่อนให้เห็นความเปลี่ยนแปลงได้ชัดเจน การเรียนรู้ร่วมกันเป็นเครือข่ายย่อมเป็นทางเลือกและกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระยะยาว คือการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ (learning community) เป็นการสร้างวัฒนธรรมใหม่ที่พัฒนาร่วมกันระหว่างทีมคณาจารย์ผู้สอน และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและระหว่างผู้เรียนกับคณาจารย์ผู้สอน จากการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอาศรมศิลป์ (สุรพล ธรรมรัตน์, 2553) เป็นการสร้างกระบวนทัศน์ในการเรียนรู้ร่วมกัน ช่วยขับเคลื่อนให้เกิดมิติใหม่ของการร่วมสอนเป็นทีม (teaching team) การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ในทีมงานผู้สอน (teamwork) ทำให้สื่อสารระหว่างทีมผู้สอนมากขึ้น และเกิดความสัมพันธ์เกื้อกูลกัน (group learning) ระหว่างผู้เรียน มีการนำเอาแนวคิดการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (learning community) ไปประยุกต์ใช้กันอย่างกว้างขวาง แตกต่างกันเพียงชื่อที่ถูกเรียกขานโดยแต่ละหน่วยงาน เช่น team learning, learning enrichment network, learning cluster, learning organization คำนิยามคงไม่สามารถจำกัดได้ แต่กระบวนการเรียนรู้เหล่านี้ล้วนแล้วแต่มุ่งหวังที่จะสร้างเครือข่ายแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน รวมทั้งการปฏิบัติร่วมกันจากหลายภาคส่วน สถาบันสามสิกขาวิชชาลัย (samma sikkhawichalai institute) จัดตั้งโดย กองทัพนวัตกรรมมูลนิธิ เป็นอีกหนึ่งตัวอย่างที่พัฒนาระบบศึกษาในลักษณะเครือข่ายการเรียนรู้ที่มาจากรากฐาน โครงสร้างชุมชนเดิมระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน (บวร.) การเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน (community) ศาสนสถาน (place of worship) หรือที่พึ่งทางจิตใจ (emotional refuge) และสถาบันการศึกษาที่เรียนรู้ร่วมกัน กระบวนการเรียนรู้ด้วยชุมชน “สาม ม.” อันประกอบด้วย เมือง (city) หมู่บ้าน (village) และมหาวิทยาลัย (university) ในวิชาชีวิตกับสุนทรียะ (aesthetic) เป็นอีกหนึ่งตัวอย่างได้พัฒนาการเรียนรู้บนรากฐานของ วัฒนธรรมชุมชนผ่านศิลปะพื้นบ้าน ทำให้เกิดการต่อยอดความคิดและสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างยั่งยืน กระบวนเรียนรู้ร่วมกันนี้เป็นต้นทุนทางสังคม (social principal) สำคัญสำหรับการจัดการการเปลี่ยนแปลง

โลกาวัฒนธรรมที่ทุกภาคส่วนควรมีส่วนร่วม เพื่อสืบสานรากเหง้าวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนให้ดำรงอยู่ (วิติยา ปิตตังนาโพธิ์, 2555)

แนวทางที่สี่ คือ การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในโลกที่ซับซ้อนและท้าทายในปัจจุบัน เห็นได้ชัดว่าไม่มีหน่วยงานใดสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวทั้งหมดและนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่จำเป็นได้ การทำงานร่วมกันเป็นทีมดูเหมือนจะเป็นแรงผลักดันเบื้องหลังการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพ การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ซึ่งคณาจารย์และนักศึกษาทำงานร่วมกันและพัฒนาวัฒนธรรมใหม่ ถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระยะยาว แนวคิดนี้ดังที่เห็นในตัวอย่างของสถาบันอาศรมศิลป์ (สุรพล ธรรมรัตน์, 2553) ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันและการทำงานเป็นทีมในหมู่ครู ส่งเสริมการสื่อสารและความสัมพันธ์ที่สนับสนุนระหว่างนักเรียนองค์กรต่าง ๆ อาจเรียกแนวทางนี้ว่าการเรียนรู้เป็นทีม (teamwork) เครือข่ายเสริมการเรียนรู้คลัสเตอร์การเรียนรู้ (learning cluster) หรือองค์กรแห่งการเรียนรู้ (learning organization) แต่สาระสำคัญยังคงเหมือนเดิม นั่นคือการสร้างเครือข่ายสำหรับการเรียนรู้ร่วมกันและการปฏิบัติข้ามภาคส่วนต่าง ๆ สถาบันสมมาสิกส์วิทยาลัย ก่อตั้งโดย มูลนิธิธรรมก้องทัพบก เป็นตัวอย่างการพัฒนากระบวนการศึกษาที่มีโครงสร้างเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ที่สร้างบนรากฐานของโครงสร้างชุมชน เช่น บ้าน วัด โรงเรียน (บวร) และที่หลบภัยทางอารมณ์ (emotional refuge) อีกตัวอย่างหนึ่ง คือ กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของ “สาม ม.” ซึ่งผสมผสานกันระหว่างเมือง (city) หมู่บ้าน (village) และมหาวิทยาลัย (university) โดยเน้นชีวิตและสุนทรียศาสตร์ผ่านศิลปะพื้นบ้าน (life and aesthetics through folk art) เพื่อรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่นและต่อยอดแนวความคิดการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการจัดการการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมโลกและการรักษารากเหง้าทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง

โดยสรุปแล้ว แนวทางปฏิบัติในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อแก้ไขวิกฤติ (the organizing a learning paradigm to solve crises) และค้นหาแนวทางแก้ไขสำหรับมนุษยชาติประกอบด้วย 3 แนวทางหลัก กล่าวคือ แนวทางแรกมุ่งเน้นมุมมองการเรียนรู้แบบองค์รวม (holistic view of learning) โดยคำนึงถึงความรู้และความเข้าใจทุกด้าน แนวทางที่สองมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง (learning for change) และการฟื้นฟูความแข็งแกร่งแห่งจิตวิญญาณของมนุษย์ (restoration of the human spirit) โดยตระหนักถึงความจำเป็นในการเติบโตและการพัฒนาส่วนบุคคล แนวทางที่สาม เสนอแนะการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน (the creating a collaborative learning network) ซึ่งบุคคลและองค์กรทำงานร่วมกันเพื่อแบ่งปันความรู้และวิธีแก้ปัญหา อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญที่ควรทราบคือแนวคิดที่นำเสนอในบทความนี้เป็นกรอบรวมกระบวนการเรียนรู้ (learning paradigm) บางอย่างที่ศึกษาภายในกรอบเวลาที่จำกัด ควรได้รับการพิจารณาให้เป็นจุดเริ่มต้นสำหรับการพัฒนาเพิ่มเติมและการขยายกระบวนการเรียนรู้ทางเลือกเพื่อเอาชนะวิกฤตการณ์ระดับโลกและทำงานร่วมกันเพื่อมนุษยชาติที่ดีขึ้น สิ่งนี้ต้องมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและการบูรณาการมุมมองที่แตกต่างกันและสิ่งสำคัญคือต้องตระหนักว่าการเดินทางสู่การเปลี่ยนแปลงเริ่มต้น

จากภายใน ด้วยการพัฒนาตนเองและค่อย ๆ ขยายความพยายามสู่สังคม ด้วยความเข้าใจว่าทุกสิ่งในโลกเชื่อมโยงถึงกัน เราสามารถชี้นำการกระทำและการตัดสินใจของเราเพื่อสร้างสังคมที่มีอารยธรรมมากขึ้น พร้อมทั้งความเชื่อในความเชื่อมโยงกันนี้สามารถใช้เป็นหลักการชี้นำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีความหมาย

อนาคตภาพของการศึกษาไทย

อิทธิพลและความเป็นพลวัต (Influence and dynamism) จากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั่วโลกผ่านกระแสโลกาภิวัตน์และกระแสการพัฒนาเทคโนโลยี ส่งผลให้เกิดการตื่นตัวและปรับตัวกันอย่างกว้างขวางของทุกองค์กรโดยที่กระแสหลักของโลกดังกล่าวได้สร้างปรากฏการณ์ในโลกสมัยใหม่ที่เรียกขานกันว่า “VUCA” (VUCA: volatility, uncertainty, complexity and ambiguity) ซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นสาเหตุหรือต้นกำเนิดแห่งการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผัน (Bawany, 2018) ซึ่งทุกภาคส่วนต้องพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และต้องเตรียมความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอีกในอนาคต นอกจากนี้สภาวะวิกฤต (critical condition) ที่เกิดจากโรคระบาดไวรัสโควิด-19 ได้ส่งผลกระทบให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันที่รวดเร็วยิ่งขึ้น (disruption) ส่งผลให้การดำรงชีวิตเป็นวงจรของความเป็นปกติใหม่ (new normal) อย่างไม่มีที่สิ้นสุด (infinity) กล่าวคือเมื่อวิกฤตการณ์ใดเกิดขึ้นย่อมต้องมีการเปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีสิ่งที่เป็นอยู่เดิมให้เกิดเหมาะสมกับสถานการณ์แห่งความเปลี่ยนแปลงนั้นเสมอ (when any crisis occurs, there must be a need to adapt and modify existing entities to align with the changes) จากความปรกติเดิมสู่ความปรกติใหม่เสมอ (new normal) การศึกษาไทยได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอย่างมาก ทำให้ระบบการศึกษาที่ยังมีปัญหาหลายประการแต่เดิม ทั้งมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับ จุดอ่อนของระบบการศึกษาและการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีและการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ยังไม่เหมาะสม ขาดความคล่องตัว มีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา ส่งผลให้การศึกษาไทยประสบปัญหามากยิ่งขึ้น เนื่องจากการซ้ำเติมปัญหาที่มีอยู่แต่เดิม นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากการสังเคราะห์แนวคิดและการสัมภาษณ์นักการศึกษาด้านการบริหารการศึกษา พบว่า จากสภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นการศึกษาไทยประสบปัญหาเกี่ยวกับด้านคุณภาพของผู้สอน ผู้เรียน การปรับตัวขององค์กรและคุณภาพของผู้เรียนในบริบทที่เปลี่ยนแปลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การศึกษาในประเทศไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายหลายประการที่เป็นเหตุให้เกิดความกังวลประการแรก มีปัญหาด้านทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนในระดับประถมศึกษา สิ่งนี้บ่งชี้ถึงความจำเป็นในการปรับปรุงวิธีการสอนและทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการพัฒนาภาษา ประการที่สอง นักเรียนระดับมัธยมศึกษาดูเหมือนจะขาดความสนใจในการเรียนรู้และมีแนวโน้มที่จะขัดแย้งกันมากกว่า สิ่งสำคัญคือต้องหาวิธีดึงดูดนักเรียนและสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เชิงบวกเพื่อเพิ่มแรงจูงใจและลดความขัดแย้ง นอกจากนี้

ยังขาดแคลนการศึกษาสายวิทยาศาสตร์ ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาและความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การส่งเสริมให้นักเรียนเรียนวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ (science) และจัดหาทรัพยากรและการสนับสนุนที่เพียงพอในด้านเหล่านี้ควรเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรก อันดับการศึกษาของประเทศไทยในภูมิภาคอาเซียนก็เป็นที่น่ากังวลเช่นกัน โดยปัจจุบันประเทศอยู่ในอันดับที่ 8 ถึงแม้จะตามหลังประเทศกัมพูชาและฟิลิปปินส์ก็ตาม สิ่งนี้เน้นย้ำถึงความจำเป็นในการปฏิรูปและปรับปรุงระบบการศึกษาอย่างครอบคลุมสาเหตุหลักประการหนึ่งของปัญหาเหล่านี้คือการขาดความต่อเนื่องในนโยบายการศึกษาเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้งในรัฐบาล และรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ ความไม่สอดคล้องกันนี้ขัดขวางการวางแผนระยะยาวและการดำเนินการตามกลยุทธ์ที่มีประสิทธิผล นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยบางแห่งยังเปิดสอนหลักสูตรที่ไม่ได้รับการรับรองตามหลักสูตรที่เหมาะสมจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ซึ่งเรียกร้องให้มีกฎระเบียบที่เข้มงวดและมาตรการควบคุมคุณภาพเพื่อให้แน่ใจว่ามหาวิทยาลัยมีโปรแกรมที่ได้รับการรับรองโดยรวมแล้ว ความท้าทายเหล่านี้มีผลกระทบโดยรวมต่อคุณภาพและประสิทธิผลของการศึกษาในประเทศไทย การแก้ไขปัญหาเหล่านี้จะต้องได้รับความร่วมมือจากรัฐบาล นักการศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ยั่งยืนและสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยสำหรับนักเรียน (มนัสวี ศรีนนท์, 2559) ดังนั้น นักวิชาการทางการศึกษา (educational academics) จึงได้เสนอปรัชญาและแนวคิดทางการศึกษาที่มักใช้เป็นแนวคิดและทฤษฎีในการบริหารจัดการการศึกษาตั้งแต่อดีตเป็นต้นมาจวบจนถึงปัจจุบัน ซึ่งประกอบไปด้วย 6 แนวคิด (concept) และทฤษฎี (theory) ประกอบด้วย (1) ปรัชญาและแนวคิดทางการศึกษาแนวนิรันดร์นิยม (perennialism) เชื่อว่า การศึกษาควรจะได้สอนสิ่งซึ่งเป็นนิรันดร์ (eternal) ไม่เปลี่ยนแปลง มีคุณค่าไม่ว่าจะเป็นยุคสมัยใด (2) ปรัชญาและแนวคิดทางการศึกษาแนวสารัตถนิยม (essentialism) เชื่อว่า การอนุรักษ์วัฒนธรรมและความเชื่อของสังคมที่ทดสอบแล้วว่าเป็นของดี เหมาะสม ที่แต่ละสังคมจะขาดไม่ได้ เช่น ความรู้ ทักษะ เจตคติ ค่านิยม วัฒนธรรมและอื่น ๆ เพื่อถ่ายทอดให้อนุชนรักษาไว้และปฏิบัติตาม (3) ปรัชญาและแนวคิดทางการศึกษาแนวพัฒนาการนิยม (progressivism) เชื่อว่าความเจริญจะเกิดขึ้นโดยการสร้างประสบการณ์แก่ผู้เรียนเพื่อให้เกิดความรู้ความสามารถโดยตรงอันจะสามารถนำมาแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยวิธีทางวิทยาศาสตร์ (4) ปรัชญาและแนวคิดทางการศึกษาแนวบูรณาการนิยม (reconstructionism) เชื่อว่าการบูรณาการ (integration) หรือการปฏิรูปสังคม (social reform) ก่อให้เกิดความก้าวหน้าและความเจริญรุ่งเรืองและมุ่งให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงมากกว่าการเรียนรู้จากการบอกเล่าของผู้อื่น (5) ปรัชญาและแนวคิดทางการศึกษาแนวอัตถิภาวนิยม (existentialism) เชื่อว่าการที่มนุษย์จะเป็นอะไรก็ตามขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของตัวเอง มนุษย์มีสิทธิ์ที่จะเลือกสร้างลักษณะของตัวเองตามแบบอย่างที่ดินปรารถนา เพราะมนุษย์มีเสรีภาพในการเลือกและการตัดสินใจและรับผิดชอบในการเลือกนั้น ๆ และ (6) ปรัชญาและแนวคิดทางการศึกษาแนวพุทธศาสนา (Buddhism) เชื่อว่าการศึกษาไม่แยกออกไปจากชีวิตหรือกิจกรรมของชีวิต การพิจารณาเรื่องการศึกษาจะต้องพิจารณาเรื่องชีวิตด้วยนอกจากนั้นยังต้องสนับสนุนการศึกษา

ทางด้านวิชาการและด้านวิชาชีพอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุขตามอัตภาพ การศึกษาช่วยให้ผู้ได้รับการศึกษาสามารถที่จะเข้าใจชีวิตและนำความรู้อันเกิดจากการเรียนรู้ไปใช้ฝึกฝนพัฒนาทักษะให้เกิดประโยชน์แก่ชีวิต

ผู้เขียนมีมุมมองว่า ทิศทางการศึกษาไทยในอนาคตควรมุ่งเน้นไปที่ประเด็นสำคัญหลายประการ เช่น ประการแรก ควรมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่แนวทางที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น โดยที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการเรียนรู้และได้รับการสนับสนุนให้คิดอย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์ซึ่งสามารถทำได้โดยการบูรณาการการเรียนรู้จากโครงงาน กิจกรรมการแก้ปัญหา และการใช้เทคโนโลยีในห้องเรียน ประการที่สอง ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เช่น การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน การวิจารณ์ การคิดและความรู้ด้านดิจิทัล ทักษะเหล่านี้จำเป็นต่อความสำเร็จในโลกยุคใหม่ และควรรวมไว้ในหลักสูตร ประการที่สาม ควรให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการศึกษาสายอาชีพและการฝึกอบรมเพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนมีทักษะและความรู้ที่จำเป็นสำหรับบุคลากร ซึ่งสามารถทำได้ผ่านการเป็นพันธมิตรกับภาคอุตสาหกรรม และการแนะนำโปรแกรมการฝึกงาน และประการสุดท้าย ควรให้ความสำคัญกับการศึกษาแบบเรียนรวมให้มากขึ้นเพื่อให้มั่นใจว่านักเรียนทุกคนโดยไม่คำนึงถึงความสามารถหรือภูมิหลังของพวกเขาจะสามารถเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างเท่าเทียมกันซึ่งสามารถทำได้โดยการให้การสนับสนุนและที่พักรักษาสำหรับผู้เรียนที่มีความพิการ ส่งเสริมความหลากหลายและการไม่แบ่งแยก และตอบสนองความต้องการของกลุ่มชายขอบหากการศึกษาของไทยมุ่งเน้นไปที่ประเด็นเหล่านี้เพื่อเตรียมผู้เรียนให้พร้อมรับความท้าทายและโอกาสในอนาคตได้ดียิ่งขึ้น

การเสริมสร้างฝึกประสบการณ์ปฏิบัติการสอน

การสอนและการเรียนรู้ภาษาไทยในประเทศไทยเผชิญกับความท้าทายหลายประการ ประเด็นหลักประการหนึ่งคือการขาดการเน้นการพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียน ครูจำเป็นต้องตระหนักถึงสิ่งนี้และค้นหาวิธีที่จะรวมทักษะการคิดเข้ากับวิธีการสอนของพวกเขา การสอนเรื่องการคิดเกี่ยวข้องกับการช่วยให้นักเรียนเข้าใจกระบวนการคิดของตนเองและพัฒนาอภิปัญญาของตนเอง อย่างไรก็ตาม นักเรียนจำนวนมากยังคงประสบปัญหาในการทำความเข้าใจกระบวนการเรียนรู้และขาดความสามารถในการติดตามการเรียนรู้ของตนเอง สิ่งนี้นำไปสู่การใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสม ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา การประเมินระดับนานาชาติ เช่น PISA แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาของนักเรียนไทยที่ลดลง โดยเฉพาะการสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาประสบปัญหาด้านการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน นักเรียนจำนวนมากยังไม่บรรลุมาตรฐานที่กำหนดในด้านเหล่านี้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาภาษาไทยต่ำ โดยรวมแล้วการพัฒนาความสามารถในการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนยังคงเป็นความท้าทายที่สำคัญในการศึกษาของไทย (The Institute for the

Promotion of Teaching Science and Technology, 2013) โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพการณ์การเรียนการสอนภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษายังพบปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับผู้เรียน คือ ทักษะ (skill) และความสามารถด้านการอ่าน การเขียน และการคิดทางภาษาไทยและภาษาต่างประเทศของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศของนักเรียนอยู่ในระดับต่ำ (Kajorn, 2017) ซึ่งประเด็นของความสามารถในการอ่าน (reading) การเขียน (writing) และการคิดวิเคราะห์ (analytical thinking) ของผู้เรียนนับว่าเป็นปัญหาสำคัญในการจัดการศึกษาของประเทศไทยมาโดยตลอด (บุญรอด โชติวชิรา, 2564)

วิชาชีพครู (teaching profession) เป็นวิชาชีพที่ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ (art and science) ซึ่งศาสตร์อันเป็นองค์ความรู้ของวิชาชีพนั้นสามารถเรียนรู้จากหลักสูตรและสื่อต่าง ๆ ได้ ส่วนศิลป์ของวิชาชีพครูเป็นการนำศาสตร์สู่การปฏิบัติ ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องใช้ทักษะในการปฏิบัติจึงจะทำให้การสอนของครูเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การผลิตบัณฑิตครูเป็นการผลิตผู้ที่จะออกไปประกอบวิชาชีพหลักสูตรการผลิตครูได้บรรจุส่วนของศาสตร์ (science) ของวิชาชีพและศิลป์ (art) การสอนไว้ในหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพที่กระทรวงศึกษาธิการและประกาศการรับรองปริญญาของคุรุสภาได้กำหนดไว้ ซึ่งสถาบันการผลิตบัณฑิตครูต่างให้ความสำคัญในการจัดหลักสูตรให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติตั้งแต่ชั้นปีแรกๆ จนถึงชั้นปีสุดท้าย โดยให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไม่น้อยกว่า 1 ปี และมีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพก่อนฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการผลิตบัณฑิตครูที่มีคุณภาพและส่งผลต่อคุณภาพคน คุณภาพการศึกษาของประเทศและจากข้อมูลของ UNESCO (UNESCO. Education for a Sustainable Suture. 2015) ที่กล่าวว่า การฝึกอบรมครูที่มีคุณภาพถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาการศึกษา สิ่งสำคัญคือต้องยกระดับการฝึกอบรมครูในสถาบันที่ผลิตครูเพื่อให้แน่ใจว่าครูได้รับการเตรียมพร้อมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงจะสามารถยกระดับคุณภาพโดยรวมของวิชาชีพครูได้ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างทรัพยากรมนุษย์คุณภาพสูงเพื่ออนาคตของประเทศเพื่อให้บรรลุผลดังกล่าว การฝึกปฏิบัติสอนในสถาบันการศึกษาจึงรวมอยู่ในหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สิ่งนี้จะช่วยให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาเป็นเวลาสี่ปี และพัฒนาทักษะและทัศนคติที่จำเป็นในการทำงานในสภาพแวดล้อมทางการศึกษาจริงเพิ่มอีกปีหนึ่ง และมูลเหตุการฝึกปฏิบัติสอนนี้ นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนจะบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ และเรียนรู้เพื่อสร้างแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ใช้สื่อและนวัตกรรมที่เหมาะสมในการสอน ใช้เทคนิคและกลยุทธ์ต่าง ๆ ในการจัดการการเรียนรู้ วัดและประเมินผลผลลัพธ์การเรียนรู้ ใช้ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงการจัดการการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน บันทึกและรายงานผลการจัดการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ เช่น การบริหารห้องเรียน งานบริการ งานแนะแนว กิจกรรมนักศึกษาและชุมชนสัมพันธ์ (community relations) ปรับใช้การจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียน ตอบโจทย์การเรียนรู้ ปัญหาด้วยวิธีการแก้ปัญหาอย่าง

เป็นระบบ วิเคราะห์ผลการปฏิบัติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ และนำเสนอผลงานวิจัยหรือกระบวนการอื่นที่เหมาะสมเพื่อแบ่งปันความรู้และรายงานการจัดการเรียนรู้และการพัฒนานักศึกษาแก่สถาบันการศึกษา กล่าวโดยสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการฝึกสอนในสถาบันการศึกษาคือเพื่อให้ครูในอนาคตมีทักษะ (skills) ความรู้ (knowledge) และประสบการณ์ (experience) ที่จำเป็นในการสนับสนุนด้านการศึกษามีประสิทธิภาพ

สรุป

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การสอนและการเรียนรู้ภาษาไทยในประเทศเรากำลังเผชิญกับความท้าทายหลายประการ และมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแนวทางการสอนและส่งเสริมทักษะการคิดในหมู่นักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไทยด้านวิทยาศาสตร์ (science) ด้านคณิตศาสตร์ (mathematics) และด้านภาษาทั้งไทยและต่างประเทศ (Thai and foreign languages) ที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง นักเรียนระดับมัธยมศึกษาขาดความสามารถในการอ่าน (reading) การเขียน (writing) และการคิดวิเคราะห์ (analytical thinking) รวมทั้ง วิชาชีพครูต้องใช้ทั้งวิทยาศาสตร์และศิลปะเป็นองค์ประกอบ และสถาบันการผลิตครูเน้นการฝึกปฏิบัติเพื่อผลิตบัณฑิตครูที่มีคุณภาพ การฝึกปฏิบัติการสอนในสถาบันการศึกษาจึงถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิตที่จะช่วยให้นักศึกษาได้ประยุกต์ใช้ความรู้ (apply knowledge) และพัฒนาทักษะ (skill development) ในสภาพแวดล้อมทางการศึกษาตามสภาพจริง (real educational environment) โดยเกี่ยวข้องกับการสร้างแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การใช้เทคนิคและกลยุทธ์การสอนที่เหมาะสม การประเมินและประเมินผลลัพท์การเรียนรู้ และการจัดการปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียน ผลการจัดการเรียนรู้จะถูกบันทึก รายงาน และนำไปใช้ปรับปรุงต่อไป การอัปเกรด (upgrade) การฝึกอบรมครูผู้สอนและพัฒนาครูที่มีคุณสมบัติเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้มั่นใจในคุณภาพการศึกษาในประเทศ ดังนั้น บทความนี้สะท้อนถึงบทบาทและความสำคัญของวิชาชีพครูที่เป็นวิชาชีพที่ต้องรวมทั้งศาสตร์และศิลป์เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพ ดังนี้ ประเด็นที่หนึ่ง การรวมศาสตร์และศิลป์ในวิชาชีพครู คือ การเน้นถึงความสำคัญของการรวมศาสตร์และศิลป์ในวิชาชีพครู และการให้ความสำคัญกับศาสตร์ที่สามารถเรียนรู้ได้จากหลักสูตรและสื่อต่าง ๆ ประเด็นที่สอง คือ การผลิตบัณฑิตครูที่มีคุณภาพ คือ การอ้างถึงว่าการผลิตบัณฑิตครูไม่เพียงแต่ต้องบรรจุส่วนของศาสตร์ของวิชาชีพและศิลป์การสอน แต่ยังต้องการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการทำให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติการสอนไม่น้อยกว่า 1 ปี ประเด็นที่สาม การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คือ การเน้นว่าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นส่วนสำคัญของการฝึกอบรมและการยกขึ้นขั้นว่านักศึกษาครูผู้สอนจะได้รับการเตรียมพร้อมและพัฒนาทักษะตลอดการฝึกประสบการณ์ ประเด็นที่สี่ คุณภาพของการศึกษา คือ การกล่าวถึงความสำคัญของการฝึกอบรมครูในการยกระดับคุณภาพของการศึกษา และการเชื่อมโยงความสำเร็จของการฝึกอบรมครูกับคุณภาพโดยรวมของวิชาชีพครู ประเด็นที่ห้า การฝึกปฏิบัติสอน คือ การสร้างโอกาสให้

นักศึกษาครูได้ฝึกปฏิบัติการสอนตั้งแต่ชั้นปีแรก และการให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์การสอนก่อนฝึกปฏิบัติการสอน ประเด็นที่หก การนำความรู้มาประยุกต์ในการสอน คือ การเน้นว่าครูควรบูรณาการความรู้ในสาขาต่าง ๆ เพื่อสร้างแผนการสอนที่เน้นผู้เรียน และการใช้สื่อและนวัตกรรมที่เหมาะสมในการสอน ประเด็นที่เจ็ด การประเมินและปรับปรุง คือ การกล่าวถึงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการใช้ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงการจัดการการเรียนรู้ และประเด็นที่แปด คือ การสร้างทรัพยากรมนุษย์คุณภาพ คือ การเชื่อมโยงการฝึกอบรมครูกับการสร้างทรัพยากรมนุษย์คุณภาพสู่อนาคตของประเทศ และการยกขึ้นว่าการฝึกปฏิบัติการสอนเป็นส่วนสำคัญของการสร้างทรัพยากรมนุษย์คุณภาพ

องค์ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

ศาสตร์และศิลป์ (art and science) ในการสร้างประสบการณ์การฝึกปฏิบัติสอนของอาชีพครูสะท้อนถึงการผสมผสานระหว่างกรอบโดยตั้งใจและการใช้วิธีการและกลยุทธ์การสอนอย่างสร้างสรรค์ซึ่งเกี่ยวข้องกับการวางแผนอย่างรอบคอบและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดึงดูดนักเรียนในวิธีที่มีความหมายและมีประสิทธิภาพ ศิลปะและวิทยาศาสตร์นี้ครอบคลุมองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น การพัฒนาหลักสูตร (curriculum development) การออกแบบการเรียนการสอน (instructional design) กลยุทธ์การวัดและประเมินผล (evaluation) เทคนิคการจัดการห้องเรียน (classroom management techniques) และรวมทั้งการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการสอนและการเรียนรู้ด้วยการผสมผสานทั้งความคิดสร้างสรรค์ และ/หรือการปฏิบัติที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์ (empirical evidence) นักการศึกษาสามารถสร้างประสบการณ์การฝึกปฏิบัติการสอนที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนของตน ดังนั้น เพื่อเป็นการยกระดับประสบการณ์การฝึกปฏิบัติการสอน วิธีการต่อไปนี้เป็นแนวทางที่ครูผู้สอนสามารถปฏิบัติตามได้จริงดังนี้

ประการที่หนึ่ง การพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องของครู: การติดตามข่าวสารเกี่ยวกับวิธีการสอนล่าสุด การวิจัยด้านการศึกษา และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในด้านการศึกษา การเข้าร่วมเวิร์กช็อป (workshop) การสัมมนา (seminar) และการประชุมที่เกี่ยวข้องกับการสอนเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะของผู้เรียน

ประการที่สอง การฝึกไต่ตรอง: การไต่ตรองการฝึกสอนของครูผู้สอนเป็นประจำเพื่อระบุด้านที่ต้องปรับปรุง วิเคราะห์กลยุทธ์การสอน แผนการจัดการเรียนรู้ ศาสตร์การสอน และเทคนิคการจัดการชั้นเรียนของครูผู้สอน การขอความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมงาน ครูพี่เลี้ยง และนักเรียนเพื่อรับข้อมูลเชิงลึกและทำการปรับเปลี่ยนที่จำเป็น

ประการที่สาม การปลูกฝังสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เชิงบวก: การสร้างสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้และส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวก (positive relationship) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียน การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน และการสื่อสารแบบเปิด สร้างความคาดหวังที่ชัดเจนและบรรยากาศที่สนับสนุนซึ่งส่งเสริมความเคารพและการไม่แบ่งแยก

ประการที่สี่ การวางแผนบทเรียนที่มีประสิทธิภาพ: การวางแผนบทเรียนที่น่าสนใจและกระบวนกรที่มีโครงสร้างที่ดีซึ่งตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ที่หลากหลายของนักเรียนของครูผู้สอน รวมทั้งกลยุทธ์การสอน แหล่งข้อมูลมัลติมีเดีย (multimedia) และกิจกรรมเชิงโต้ตอบที่หลากหลายเพื่อให้การเรียนรู้สนุกสนานและมีความหลากหลายทางวิชาการศึกษา

ประการที่ห้า รูปแบบและวิธีการสอนที่แตกต่าง: การตระหนักถึงความแตกต่างส่วนบุคคลและรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียนของคุณ ปรับวิธีการสอน สื่อการสอน และการประเมินของคุณให้เหมาะสมกับความต้องการ จุดแข็ง และความสนใจที่แตกต่างกัน การให้ความสำคัญกับความท้าทายและการสนับสนุนที่เหมาะสมเพื่อให้แน่ใจว่าพวกเขาจะเติบโตทางวิชาการ

ประการที่หก การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา: การบูรณาการเครื่องมือและทรัพยากรเทคโนโลยีเข้ากับการฝึกสอนของคุณเพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมของนักเรียนและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ส่วนบุคคล สำรวจแอปพลิเคชันการศึกษา (applications) แพลตฟอร์มออนไลน์ (online platform) และแหล่งข้อมูลมัลติมีเดีย (multimedia) ที่ช่วยเสริมบทเรียนและมอบประสบการณ์การเรียนรู้แบบอินเทอร์แอคทีฟ (interactive)

ประการที่เจ็ด การทำงานร่วมกันและการสร้างเครือข่ายทางวิชาชีพ: การเข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษา การสร้างความร่วมมือกับเพื่อนนักการศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิด แบ่งปันแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด และเรียนรู้จากกันและกัน เข้าร่วมองค์กรวิชาชีพ ชุมชนออนไลน์ หรือสร้างเครือข่ายนักการศึกษาเพื่อขยายความรู้และการเติบโตทางอาชีพ

เอกสารอ้างอิง

- กรนัท สุรพัฒน์. (2553). *เส้นทางสู่ชีวิตที่หลอมรวม (The path toward a life of integrity)*. กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- ชลลดา ทองทวี และคณะ. (2551). *บทความการประชุมวิชาการประจำปี 2551 เรื่องจิตตปัญญาศึกษา การศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์*. กรุงเทพฯ: โครงการศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชัยวัฒน์ ประสงค์สร้าง. (2553). *รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- ชัยวัฒน์ ถิระพันธ์. (2542). *ปั้นแต่งอนาคตสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันการเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม.

- บุญรอด โชติวชิรา. (2564). การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูวิชาภาษาไทยในการพัฒนาอภิปัญญาของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทย. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*, 13(2), 251-263.
- ประเวศ วะสี. (2550). *วิถีนุชนิยมในศตวรรษที่ 21* ศูนย์ หนึ่ง แก้ว. พิมพ์ครั้งที่ 4, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สวนเงินมีมา. โครงการหนังสือวิชาการจิตตปัญญาศึกษา ลำดับที่ 1.
- มนัสวี ศรีนนท์. (2559). ปรัชญาและแนวคิดทางการศึกษากับพัฒนาการการศึกษาไทย. *วารสารศึกษาศาสตร์มจร*, 4(1), 84-93.
- วิติยา ปิดตังนาโพธิ์. (2555). กระบวนการเรียนรู้เพื่อฝ่าวิกฤติความท้าทายในอนาคต.
- สุรพล ธรรมร่มดี, ทัศนีย์ จันอินทร์, และคงกฤษ ไตรยางค์. (2553). *อาศรมศิลป์วิจัย: การวิจัยและพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้แนวจิตตปัญญา*. โครงการเอกสารวิชาการการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงลำดับที่ 8. นครปฐม: เอมี เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *รายงานการวิจัยแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- Bawany. (2018). *Leading in a disruptive VUCA world*. New York: Business Expert Press.
- Kajorn, A. (2017). The Development of Instructional Packages to Support Learning Management of Co-operative Learning on the Topic "Lilittalengpai", of the Thai Language Department for Matayom Suksa 5 Students. *Academic. Journal of Mahamakut Buddhist University RoiEt Campus*, 6(1), 1-11.